

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Moklso ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAINORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

NEBANDŽIUSIO RŪKYTI JAUNIMO POŽIŪRIS Į CIGARETES

Darbo autorius. Rūta BLEIFERTAITĖ, VI kursas.

Darbo vadovas. Asist. dr. Miglė Leonavičiūtė KLIMANTAVIČIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Vaikų ligų klinika.

Darbo tikslas. Ištirti nebandžiusio rūkyti jaunimo požiūrį apie elektronines cigaretes.

Darbo metodika. Naudojantis rodiklių duomenų baze nustatyta, kad 2022 m. 14–24 metų amžiaus asmenų, gyvenančių tiek miestuose, tiek kaimo vietovėse, buvo 295 357. Pasitelkus šiuos duomenis ir elektroninę imties skaičiuoklę buvo nustatyta, kad tyrimo imtis turėjo būti ne mažesnė nei 384 respondentai. Sudaryta dvylikos klausimų anoniminė apklausa, kurią pildė asmenys < 25 metų amžiaus. Apklausa buvo skelbiama socialiniuose tinkluose ir buvo aktyvi 2022 metais nuo lapkričio iki gruodžio mėnesio. Duomenų statistinė analizė atlikta, naudojantis „R studio“ ir „Microsoft Excel“ programomis. Klausimynas susidarė iš dviejų dalių: 2 uždaro tipo klausimai apie rūkymo įpročius bei 10 uždaru klausimų apie požiūrį į elektronines ir degiąsias cigaretes, suformuluotų naudojant Likerto skalę.

Rezultatai. Apklausoje dalyvavo 1335 paaugliai ir jauni suaugusieji, iš kurių dauguma (85,39 proc.) buvo bandę rūkyti elektronines ir (arba) degiąsias cigaretes. Iš šių respondentų 69,74 proc. bandė abi rūšis. Nedidelė dalis (2,62 proc.) bandė tik degiąsias cigaretes, o 13,03 proc. eksperimentavo tik su elektroninėmis cigaretėmis. Tik 14,61 proc. susilaikė nuo abiejų rūšių cigarečių vartojimo. Apklausos rezultatai rodo, kad rūkantieji e. cigaretes daugiau domisi rūkymo priemonėmis negu nerūkantieji, tačiau svarbu pabrėžti, kad tik nedidelė dalis apklaustųjų savo žinias vertina labai gerai, dar kita nedidelė dalis nieko nežino apie elektronines cigaretes. Rezultatai taip pat atskleidė, kad elektroninių cigarečių naudotojų ir nerūkančiųjų suvokimas apie elektroninių cigarečių poveikį sveikatai skiriasi. Rūkantieji linkę palankiau vertinti e. cigarečių tinkamumą sveikatai, palyginti su nerūkančiaisiais. Duomenys rodo, kad abiejų grupių respondentų nuomonė apie elektroninių cigarečių veiksmingumą skatinant mesti rūkyti statistiškai reikšmingai skiriasi. Rūkantieji palankiau vertina e. cigarečių pagalbą metant rūkyti, palyginti su nerūkančiaisiais. Dauguma elektroninių cigarečių vartotojų ir nerūkančiųjų (P reikšmė > 0,05) sutinka arba visiškai sutinka, jog elektroninės cigaretės pritraukia jaunimą rūkyti. Elektroninių cigarečių vartotojai (76,29 proc.) daugiausia sutinka, kad rūkantys dažniau serga kvėpavimo takų ligomis. Nerūkantieji (87,18 proc.) dar tvirčiau pritaria šiai nuomonei. 41,08 proc. e. cigarečių rūkalių ir 50,77 proc. nerūkančiųjų jaučia spaudimą rūkyti socialinėse situacijose. Taip pat daugiau nei pusė e. cigarečių naudotojų sutinka, kad psichotropines medžiagas

vartojantys asmenys dažniau rūko, panašus kiekis nerūkančiųjų irgi sutinka su šia nuomone ($p > 0,05$).

Išvados. Apklauso rezultatai išsamiai atskleidžia jaunimo rūkymo elgsenos ir požiūrio į rūkymą aspektus. Nustatyti skirtumai tarp elektronines cigaretes rūkančiųjų ir nerūkančiųjų rodo, kad reikia pritaikyti intervencijų ir tikslinių visuomenės sveikatos kampanijų, atsižvelgiant jaunimo rūkymo tendencijas bei būtina stiprinti prevencijos programas ir plėsti informacijos sklaidą, siekiant didinti visuomenės informuotumą apie elektroninių cigarečių įtaką sveikatai.

Raktažodžiai. Jaunimas; nerūkantys; rūkymas; požiūris; žinios; elektroninės cigaretės.